DANSK SKOVFORENINGS TIDSSKRIFT

TILLIGE ORGAN FOR

DANSKE FORSTKANDIDATERS FORENING

INDHOLD

Side

Afhandlinger, artikler:

KRISTENSEN, H. RØNDE: Virussygdomme hos forstplanter ... 155

KJØLLER, P.: Om hedeplantagernes vurdering og beskatning. 167

SIMONY, JØRN: Praktiske problemer i privatskovbruget 180

Kronik

Bekæmpelse af fyrrevikleren *(Tortrix buoliana)*..... 187

4. hæfte **April 1960** **XLV årg.**

Dansk Skovforenings Tidsskrift
udkommer årlig med ca. 30 ark og udsendes i 12 hæfter ca. den 20. i hver måned.
Forfatterhonoraret er 96 kr. pr. ark. Af artikler over 8 sider leveres gratis 50 særtryk, når der samtidig med indleveringen af manuskriptet fremsættes ønske derom.
Eftertryk af tidsskriftets artikler uden redaktionens samtykke er ikke tilladt.

REDAKTIONSUDVALG:
Kammerherre, hofjægermester *S. Timm*, Jyderup (formand).
Afdelingsleder, dr. *H. A. Henriksen*, Statens forstlige Forsøgsvæsen, Springforbi.
Professor *Niels K. Hermansen*, Skovbrugsafdelingen, Roligheds-vej 23, København V.
Kontorchef *N. P. Tulstrup*, Vester Voldgade 86³, København V.

REDAKTØR: (ansvarsh.)
P. Hauberg.

DANSK SKOVFORENINGS SEKRETARIAT OG TIDSSKRIFTETS REDAKTION:
Vester Voldgade 86³, Kbh. V., Tlf. Mi 2166, Postgiro 1964.
Tryk: Nielsen & Lydiche (M. Simmelkiær), København V.

REVISIONSKONTORET
FOR LAND- OG SKOVBRUG

J. A. NØRGAARD
cand. agro

KØBENHAVN V BÜLOWSVEJ 12 TELEFON C. 2642

PALUDANS PLANTESKOLE A/S
KLARSKOV

Skovplanter · Hæk- og Hegnsplanter
Prikleplanter

Alle godkendte Planter er under Kontrol af
Dansk Skovforenings Frøudvalg.

Forlang Prisliste *Telf. Klarskov 9*

VIRUSSYGDOMME HOS FORSTPLANTER

Ved plantepatolog H. Rønde Kristensen

For blot 10 år siden kendte man kun yderst få virussygdomme hos frugttræer her i landet: i dag kender man tæt op imod 30 frugttræ-viroser, hvoraf nogle er særdeles udbredte og til alvorlig gene for såvel frugtavlerne som for den producerende og eksporterende planteskole.

Naturligvis har nogle af disse sygdomme eksisteret i længere tid herhjemme, men har blot været henført under begrebet »degeneration« etc.

Imidlertid er der næppe tvivl om, at adskillige virussygdomme først i de senere år har opnået en stærk udbredelse bl.a. takket være den stærkt forøgede samhandel landene imellem – et forhold de fleste landes sundhedsmyndigheder nu fuldt ud erkender og tager konsekvenserne af.

Også blandt forstplanterne findes adskillige, der er modtagelige for angreb af diverse virussygdomme, af hvilke nogle er særdeles alvorlige.

Heldigvis har man her i landet hidtil været forskånet for de mere ondartede af disse sygdomme, men udbredte virusangreb hos røn og poppel forekommer dog, ligesom mistænkelige symptomer er fundet hos bøg, ask og eg. Sidstnævnte angreb er nu genstand for nærmere undersøgelse.

Fra andre lande, især USA, rapporteres om særdeles ødelæggende virusangreb i elm og birk, ligesom virussygdomme også er omtalt i udenlandske beretninger, forsåvidt angår poppel, røn, ahorn og ask, mens viruslignende angreb er omtalt hos bøg, lind og ædelgran.

Til nærmere orientering skal i det følgende gives en kort oversigt over nogle vigtigere virussygdomme, der angriber forstplanterne.

Elm — Sivævsnekrose (Elm phloem necrosis)

Sivævsnekrose hos amerikansk elm (*Ulmus americana*) blev i 1918 første gang rapporteret fra Ohio i USA, men det antages, at sygdommen har eksisteret i adskillige amerikanske stater betydeligt længere tilbage.

Nu er sygdommen meget udbredt mange steder i USA, og den breder sig stadig og er årsag til, at titusinder af elmetræer dør.

Eksempelvis skal omtales en lokalitet i Ohio med 2000 elmetræer, hvor en epidemi udbrød i 1935; i løbet af 1936 og 1937 døde 1000 elmetræer på grund af sivævsnekrose (!). Fra andre lokaliteter nævnes op til 75 pct.s dødelighed hos elm på grund af denne ondartede sygdom.

Uagtet sivævsnekrose har optrådt alvorligt i mange år, blev fænomenet først i 1937 identificeret som en virussygdom (R. U. Swingle, 1938).

Symptomer og sygdomsudvikling. De første symptomer ses i de yderste grenspidser, hvor løvet bliver tyndere og de enkelte blade bliver hængende (nedadbøjede), idet bladstilkene bliver nedadbuede.

Bladrandene på de påvirkede blade ruller opad og bliver grågrønne og tillige ofte stive og skøre.

Senere bliver løvet gulliggrønt og tilsidst gult, hvorefter bladene begynder at falde af de angrebne træer (betydeligt tidligere end normalt løvfald).

På et ret fremskredent sygdomsstadium dør først de mindste og derefter de større rødder på angrebne træer.

Før de ældre rødder dør, forekommer i disses sivæv og kambium en typisk misfarvning, der hyppigt breder sig til stamme og grene.

Til at begynde med bliver kambiet lysegult eller gyldent, og det tilstødende sivæv bliver gult og derefter brunt med små spredte sorte pletter. Snart herpå bliver sivævet mørkebrunt og nekrotisk.

Et andet karakteristisk diagnostisk kendetegn på sivævs-

OREHOVED

TRÆ- & FINERINDUSTRI A/S

OREHOVED HAVN

Konsulenten udtaler:

Ukrudt koster penge - bliv det kvit allerede før såningen - uden lugning

Rationel ukrudtsbekæmpelse på såvel friland som i drivbænke bør foregå 5-8 dage før, De begynder at tilså. Med SHELL Allylalkohol sikrer De Dem, at alt ukrudtsfrø i de øverste jordlag dræbes — Deres frøplanter vil trives og gro som aldrig før. SHELL Allylalkohol er af Statens Forsøgsvirksomhed i plantekultur anerkendt til ukrudtsbekæmpelse i gartnerier og planteskoler med 5-10 cm^3 i 5 l vand pr. m^2.

Få yderligere oplysninger — tal med Deres forhandler eller ring eller skriv til SHELL. Vore konsulenter og vort omfattende brochuremateriale står frit til Deres disposition (forlang brochure H-1). Aldrin, Dieldrin, Endrin, Phosdrin, D-D og Nemagon er SHELL kemikalier.

ALLYLALKOHOL

Endnu et fremragende **SHELL** ***produkt***

A/S DANSK SHELL - SHELL-HUSET - Kampmannsg. 2, V **Tlf.: MI 5340**

Eneforhandler af SHELL kemikalier til forstplanteskoler og skovbrug: Dansk Skovkontor, v/skovrider C. F. Ingvorsen, postbox 1 - Næstved, telf. Nyland 110.

nekrose er den specielle duft (minder om duften hos *Gaulteria procumbens*), som det angrebne sivæv afgiver.

De første døde rødder er set så tidligt som 50 døgn efter infektionen, og 2-6 måneder efter de første rodsymptomers fremkomst går de angrebne træer sædvanligvis ud; helbredelse af angrebne træer har aldrig været iagttaget.

Et af de mest iøjnefaldende histo-patologiske fænomener, der sædvanligvis forekommer i forbindse med angreb af sivævsnekrose, er hypertrofi*) hos cellekærne og celler i vævet, der omgiver de fuldt udviklede sirør.

Diagnostik. Ved biokemiske undersøgelser har det vist sig, at virusinfektion hos flere planter bevirker en ophobning af phenolforbindelser i det påvirkede plantevæv, og disse forbindelser kan påvises ved en forholdsvis simpel farvereaktionsprøve. – Da der også hos elm, angrebet af sivævsnekrose, ophobes sådanne phenolforbindelser, kan den nævnte farveprøve anvendes til diagnosticering af elm-sivævsnekrose.

Til prøverne anvendes først og fremmest blade eller bladdele, men sektioner af bladstilke, grene eller rødder kan også bruges.

Prøven anbringes i en blanding af 700 ml 95 pct. æthylalkohol, 20 ml 37 pct.s formaldehyd og 230 ml dest. vand.

Derpå foretages opvarmning, indtil klorofyllet er fuldstændig fjernet, og prøven overføres nu til normal NaOH, som opvarmes til 80-100°C, indtil maksimumsfarvning er opnået (efter 2-10 minutter).

En dyb blå farve indicerer, at der er foregået en reaktion mellem NaOH og polyphenoler. Forekommer sidstnævnte ikke i vævet hos den undersøgte plante, sker der ingen blåfarvning.

Smitteoverføring. Sivævsnekrose hos elm kan let overføres ved podning – både hvor små barkstykker eller hele sektioner af rødder eller grene fra syge træer anvendes.

---

*) Hyperstrofi = Overudvikling.

Specifikke sygdomssymptomer fremkommer tidligst seks måneder efter podningen, og der kan hengå op til to år, før symptomerne er åbenbare.

Det forårsagende virus kan ikke overføres ved mekanisk saftsmitte, men derimod ved hjælp af cikader – først og fremmest *Scapoideus luteolus*.

Kontrolforanstaltninger. Resistensundersøgelser har været udført med frøplanter og kloner af nogle få amerikanske elm, som havde undgået angreb i områder, hvor sivævsnekrose havde forekomst i mange år.

Disse undersøgelser er på ingen måde afsluttet, men foreløbige resultater tyder på, at nogle af disse frøplanter er resistente.

Visse krydsninger mellem *Ulmus fulva* og *Ulmus pumila* er måske også resistente.

Cikaderne, som overfører sygdommen fra syge til sunde træer, kan bedst bekæmpes ved sprøjtninger med DDT.

Elm — mosaiksyge (Elm mosaic)

Allerede i 1865 omtales fra Belgien amerikansk elm (Ulmus americana) med mosaikspættede blade, og det antydes, at denne »degeneration« hænger sammen med visse podekombinationer.

Fra USA beskrives i 1931 elm-mosaiksyge som en ny sygdom, der nu forekommer i flere af USA's østlige stater.

Symptomer og sygdomsudvikling. Adskillige (ikke alle) blade på angrebne træer bliver enten abnormt store eller abnormt små, og desuden stive og ofte forvredne.

De små blade udviser en typisk gul og grøn spætning og bliver endvidere rynkede.

Hos nogle træer er denne spætning mere udbredt, og endvidere kan svage til moderate heksekostdannelser forekomme.

Kold køber kævler...

Vi vil også gerne købe Deres - enten det er ask, eg, bøg eller bl. løvtræ

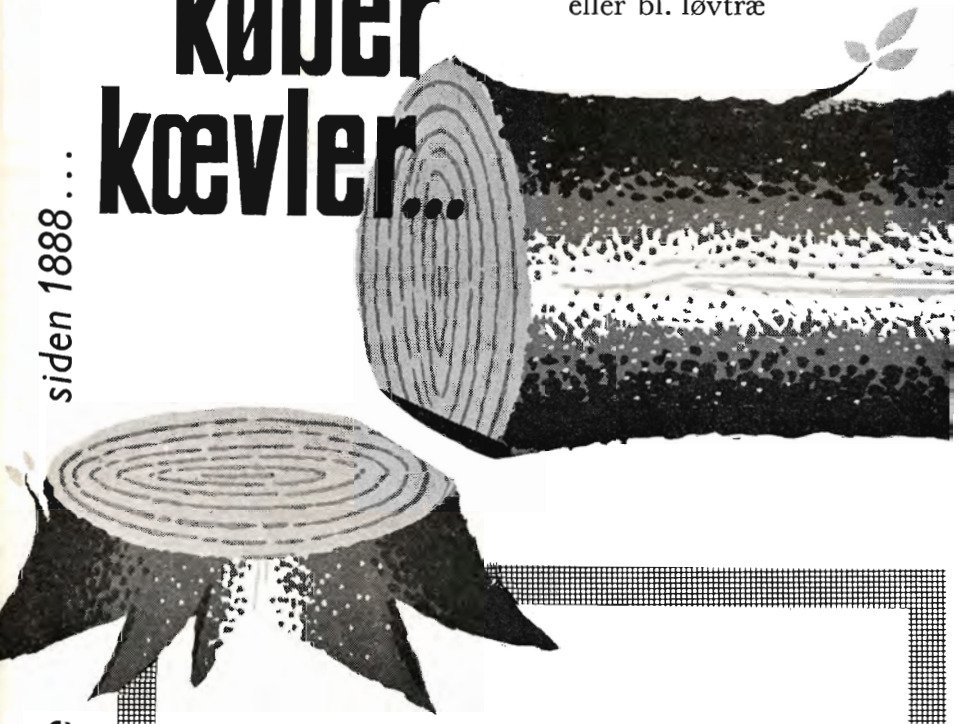

siden 1888...

Køber af dansk træ

Vi bruger masser af træ — over 12.000 kubikmeter om året, og det er udelukkende dansk træ, vi køber og forarbejder. Det er en tradition, som kan føres tilbage til 1888, og den vil vi gerne holde i hævd. Vi er interesserede i at købe ethvert parti træ — uanset beliggenheden. — Det siger sig selv, at vi betaler den gældende dagspris.

A/S KOLDS SAVVÆRK

KERTEMINDE . Telf. 55-295 og 515 (09-32)

Stol 4103 Bord 4602

FRITZ HANSENS EFT. A/s
Dronningensgade 3, København K

Alle arter skovplanter
i prima kvalitet
Forlang venligst tilbud!

Geisler-Nielsen **PLANTESKOLE**
LØSNING . TELF. 101

Bøge-, Ege-, Aske-, Birke- og Grankævler købes.

A/S KAGERUP
TRÆVAREFABRIK
Kagerup
Telefon: Helsinge 9

SIDEN 1896
HJORTSØS PLANTESKOLE
SVEBØLLE
Telf. Viskinge 20*
Vore skovplante-kulturer står under kontrol af Dansk Skovforenings Frøudvalg

AFFALDSKURVE *for Skove og Lysthaver*
Udført i Samraad med Turistforeningen *Patent anmeldt*

TELF. ÆGIR 103

EMIL DEDERDING
København NV.
Forlang prospekt

Hverken hos rødder eller grene på syge træer forekommer nogen misfarvning af bark eller ved, men sidstnævnte er hos angrebne træer ofte tørt og skørt.

Syge træers vækstkraft går år for år tilbage, og træerne får et stadig mindre pænt udseende, idet de bliver tyndløvede og fyldt med døde grenpartier.

Smitteoverføring og værtplanteområde. Viruset, der fremkalder elm-mosaiksyge, kan som de fleste andre virussygdomme overføres ved podning. Endvidere har det vist sig, at overføring kan ske både gennem pollen og gennem frø, der hidrører fra syge træer. – Ved udførte forsøg med frø fra mosaikangrebne elm var der tale om 1-3,5 pct.s angreb i afkommet, og hvor pollen for syge træer bliver anvendt til bestøvning af sunde træer var op til 48 pct. af planterne fra det frembragte frø mosaikangrebne.

Endelig kan det forårsagende virus overføres ved mekanisk saftsmitte til tobaksplanter samt endvidere til agurk, ært, bønne, *Vigna sinensis, Nepeta cataria* og *Physalis heterophylla.* De to sidstnævnte planter udviser ingen symptomer ved infektion med det pågældende virus.

Ved podning (med små barkstykker) er elm-mosaiksygeviruset overført til 17 arter og sorter af Prunus, hvoraf flere optræder som symptomløse smittebærere.

Kontrolforanstaltninger. Endnu synes elm-mosaiksyge ikke at være særlig udbredt og spiller langtfra den økonomiske rolle som elm-sivævsnekrose. Men for at hindre, at sygdommen får større udbredelse, kan der dels være tale om at fjerne syge træer, eller dels i hvert fald undlade at tage frø fra disse. Endvidere bør man have opmærksomheden henvendt på Prunus-arterne, især de vildtvoksende, der måske kan optræde som smittekilder og få betydning, såfremt elm-mosaiksyge-viruset, trods manglende påvisning heraf, skulle vise sig insektbåren.

Elm — zonekræft (Elm zonate cancer)

Zonekræft hos elm blev første gang omtalt i 1941, nemlig fra New Jersey i USA.

Siden er sygdommen ligeledes fundet i Ohio og Missouri, men udenfor USA foreligger ingen rapporter om zonekræft hos elm.

Symptomer. Zonekræft viser sig i angrebne træer som ringe af dødt og levende væv i bark og sivæv.

Senere vokser kræftsårene, og i disse opstår centre bestående af lyse- og mørkebrune koncentriske ringe af dødt væv, der breder sig ind i vedvævet. Ved kræftsårenes rande forekommer ringe af både levende og dødt væv. Angrebne grene ringes ofte fuldstændigt, hvilket selvsagt resulterer i nedvisnen af disse.

På nogle blade hos angrebne træer udvikles nekrotiske pletter i større eller mindre antal.

Smitteoverføring. Sygdommen er hidtil kun overført ved podning.

Birk — visnesyge (Birch dieback)

I New York Forester skrives i 1948:

»De sidste 10 år er hundrede tusinder af birketræer i Canada og det nordøstlige USA svækket overordentlig meget eller simpelthen døde på grund af visnesyge-angreb«.

Det antages, at sygdommen startede i New Brunswick i Canada i begyndelsen af 1930erne, og siden har den i visse områder nået en katastrofal udbredelse. I Maine regnede man allerede i 1948 med, at to trediedele af samtlige birketræer på grund af denne ondartede sygdom var døde eller døende.

I mange år troede man, at pragtbillen, *Agrilus anxius,* var den primære årsag til birk-visnesyge, men nærmere undersøgelser har modbevist denne formodning, og iflg. de nyeste undersøgelser er der næppe tvivl om, at sygdommen må henregnes til virosernes efterhånden store gruppe.

Symptomer og sygdomsforløb. Til at begynde med bliver bladene øverst i kronerne på angrebne træer små og indtør-

DAVID BROWN 950

- den helt ideelle traktor til skovarbejde

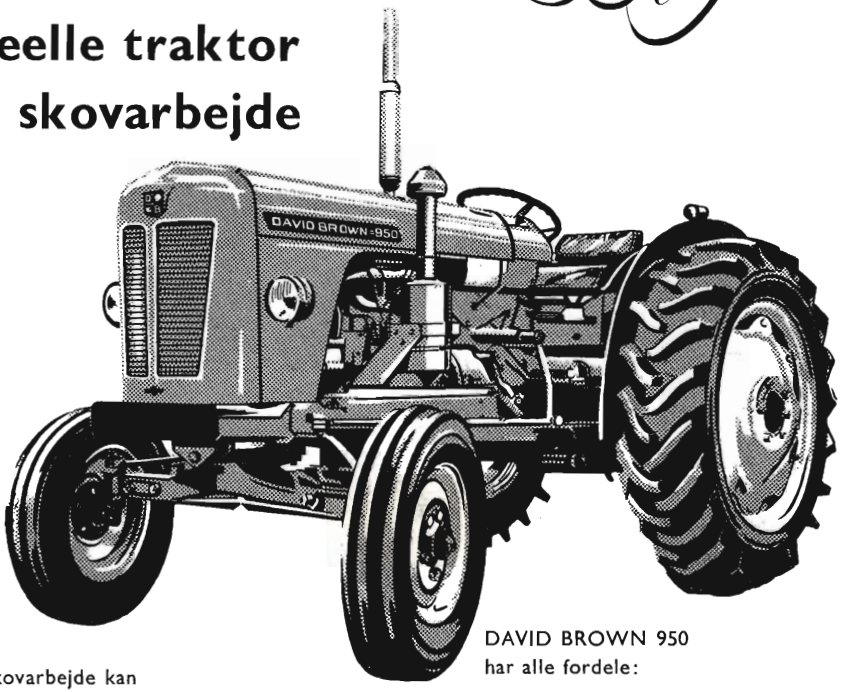

Til skovarbejde kan
DAVID BROWN leveres
med bl.a. følgende udstyr:

- **spil**
- **kævlesakse**
- **galge**

Forhandlere service over hele landet

DAVID BROWN 950
har alle fordele:

- *Træk-Kontrol-Udstyr (overfører indtil 500 kg vægt fra redskab til traktorens baghjul). Justerbart i 25 stillinger.*
- *Uafhængig kraftoverføring og lift (to trins kobling!).*
- *Fingerlet, direkte styring med kuglekredsløb.*
- *Traktormeter der viser: kørehastighed, arbejdstimer og motoromdrejninger.*
- *Polstret, justerbart luksussæde.*
- *Komplet lysudstyr.*

A/S LANTRACO ROSKILDE - TELEFON ROSA *5450

Undertegnede ønsker uden forbindene tilsendt alle oplysninger om

☐ David Brown 950
til skovarbejde

D.S.

Navn. _____

Stilling _____

Adresse _____

Indsendes til: A/S LANTRACO, Roskilde

FORZA

Vi fremstiller alle typer af

UDENDØRSSKILTE

på Danmarks største specialfabrik

Alle aut. færdselsskilte-ordensreglementskilte til parker og anlæg- vejviserskilte m.m., samt galvaniserede standere, galger og ophæng.

Benyt Dem af vore konsulenter.

FORZA

ENGVEJ 137 . KØBENHAVN S . SU. 9070

Gennem mange år den foretrukne i skoven og planteskolen

HOWARD GEM ROTAVATOR

20″—24″—30″ arbejdsbredde

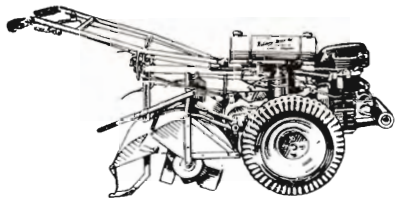

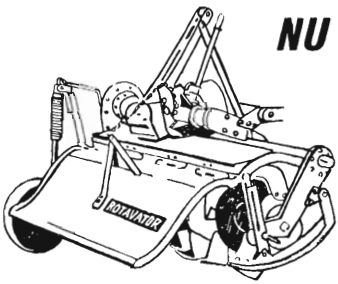

NU også til skoven og planteskolen

HOWARD TRAKTOR ROTAVATOR

Trepunktsophængt, 50″ og 60″ arbejdsbredde sikkerhedskobling beskytter overfor jordfaste genstande. SELECTATILTH gearkassen giver variabel hastighed på knivtromlen der på 2 min. ændres mellem 125 til 225 omdr./min. hvilket giver større alsidighed og bedre økonomi. Sideforsat eller midtmonteret.

FORLANG BROCHURER OG PRISER HOS

LANGREUTERS

GL. KONGEVEJ 3 . KØBENHAVN V . *HILDA 1090

rede, ligesom det, særligt i tørre perioder, vil ses, at bladene hænger slapt nedad.

Sommetider fremkommer nøgne kviste i toppen af træerne, og bladene viser eventuelt viruslignende symptomer (krøllede eller kuplede blade med nervelysning).

Senere visner kvistene fra spidserne og helt ned til basis, indtil hele kronen er død. Den nederste del af træet fortsætter derimod som regel med at frembringe frisk løv.

Udover de allerede nævnte symptomer bliver grenene på angrebne træer ofte snoede, og det samme gælder undertiden blade og blomsterdele; endvidere sker der en ret kraftig udvikling af adventivknopper, og endelig er heksekostdannelser hyppige, især i frembrydende skud fra stubbe på fældede træer.

Træer med et svagt og højtgående rodnet går hurtigere til grunde end træer med dyberegående rødder, og ligeledes optræder visnesyge særlig ondartet i somre med lange tørkeperioder.

Smitteoverføring. Birk-visnesyge kan let overføres ved podning – både hvor rodpodning og grenpodning anvendes. – Hvor sundt materiale blev indpodet på sygt, fremkom symptomer på førstnævnte allerede i samme vækstsæson.

I de tilfælde, hvor sygt materiale blev indpodet på sunde planter, viste mange af disse virussymptomer den følgende sæson.

Insektoverføring er endnu ikke påvist, men må anses for sandsynlig, når man tager sygdommens hastige udbredelse i betragtning.

Kontrolforanstaltninger. Indtil man kender mere til de naturlige spredningsforhold for birk-visnesyge, vil det være vanskeligt at opstille konkrete bekæmpelsesmetoder.

Men hurtig udryddelse af syge træer vil utvivlsomt være medvirkende til at begrænse smittespredningen; dette gælder naturligvis især i områder, hvor sygdommen endnu ikke for alvor har vundet indpas.

Endvidere vil der måske være muligheder for tiltrækning og anvendelse af resistente birk.

Poppel — mosaiksyge

I Statens plantepatologiske Forsøgs årsoversigt over plantesygdomme i 1955 står ganske kort nævnt, at man har fundet viruslignende symptomer i popler. – Siden da er sådanne symptomer fundet på et stadigt stigende antal popler af mange forskellige arter.

Første gang poppel-mosaiksyge omtaltes var i 1935 (P. ATANASOFF), hvor sygdommen beskrives fra Bulgarien på canadisk poppel.

Senere er en tilsyneladende tilsvarende sygdom omtalt fra Serbien og Jugoslavien og endvidere fra Holland, hvor man ved hjælp af podningsforsøg (mundtlig meddelelse) har påvist sygdommens infektiøse natur.

Om poppelmosaiksyges udbredelse i Holland oplyses fra 1955, at man ved planteskole-kontrollen konstaterede højst 10 pct.s angreb for de fleste arters vedkommende. I to arter blev der dog fundet højere angrebsprocenter.

Symptomer. På angrebne poplers blade fremkommer lysegrønne pletter, der til at begynde med især viser sig langs bladnerverne. Disse pletter varierer stærkt i størrelse og form og kan i nogle tilfælde være mere eller mindre ringformede. – I tilfælde, hvor pletterne efterhånden dækker en væsentlig del af bladfladen fremtræder symptomerne som en regulær mosaikspætning.

Høje sommertemperaturer virker i nogen grad hæmmende på symptomudviklingen, men sygdommen vil dog i de fleste tilfælde kunne erkendes ved tilstedeværelse af gule blade, fyldt med nekrotiske pletter.

Iflg. bulgarske beretninger vokser inficerede træer langsommere og er derfor mindre end sunde nabotræer af samme alder.

Smitteoverføring. Poppelmosaiksyge kan overføres ved podning, hvorimod insektoverføring hidtil ikke er påvist.

En væsentlig årsag til sygdommens ret stærke udbredelse er utvivlsomt en kritikløs opformering fra syge moderplanter.

Kontrolforanstaltninger. Med vor nuværende viden må det først og fremmest kraftigt anbefales at foretage nøje udvælgelse af poppel-modertræer og kun anvende sådanne, der er absolut sunde.

Røn — ringmosaik

I 1881 omtales fra England en sygdom hos røn under navnet »Mountain Ash variegation«, og det nævnes, at man har praktiske erfaringer for, at sygdommen overføres ved podning. Denne antagelse blev i 1907 bekræftet ved regulære forsøg udført af E. Baur, Tyskland.

Fra Danmark omtales i Statens plantepatologiske Forsøgs årsoversigt over plantesygdomme i 1956 *røn-ringmosaik,* og fra Finland beskrives i 1957 en noget lignende (måske identisk) sygdom.

Siden ringmosaik i 1956 første gang blev omtalt fra Danmark er sygdommen fundet talrige steder overalt i landet – både i haver og i skove.

Symptomer. Hos den sygdom, der i 1881 og 1907 omtales fra henholdsvis England og Tyskland, er følgende symptomer beskrevet:

Til at begynde med får bladene hos angrebne træer gule og senere hvide randtakker.

Denne misfarvning breder sig hos kraftigt angrebne blade længere ind på bladfladerne, der bliver gulspættede. Endvidere kan nervelysning og »nervebånd« fremkomme.

Røn-ringmosaik, som er almindelig i Danmark, fremkalder meget iøjnefaldende symptomer på angrebne træers blade. Disse bliver mere eller mindre fyldt med gulgrønne, ringformede, kantede pletter, der i nogle tilfælde smelter sammen, hvorved store, gulgrønne områder frembringes.

Sygdommen er herhjemme hidtil kun fundet i *Sorbus aucuparia.*

Smitteoverføring. Røn-ringmosaik er ved danske undersøgelser overført ved podning fra syge til sunde røn (*Sorbus*

aucuparia). – Det kan tilføjes, at æblemosaiksyge-virus, der fra æble er overført til røn, fremkaldte anderledes udseende symptomer.

Insektoverføring er ikke påvist, men for tiden undersøges muligheden af frø- og jordsmitte.

Kontrolforanstaltninger. Selv om frøsmitte endnu ikke er påvist for røn-ringmosaiks vedkommende, vil det antagelig være hensigtsmæssigt at undlade brugen af frø fra angrebne planter.

Ahorn — mosaik (Maple-mosaic)

Fra Tyskland omtales i 1870 en mosaiksygdom hos ahorn, der ved okulation kan overføres fra *Acer colchicum* til *Acer platanoides*.

I 1877 nævnes hos *Acer negundo* en tilsvarende sygdom, der ligeledes kan overføres ved podning, og det samme forhold gælder for en sygdom, der i 1887 blev beskrevet hos *Acer pseudoplatanus* var. *euchlora*.

Ahorn-mosaik er indtil nu rapporteret fra Belgien, Bulgarien, Czekoslovakiet, England, Frankrig, Japan, Italien og Tyskland.

Symptomer. Bladene på angrebne træer udviser en temmelig intens mosaikspætning, bestående af klorotiske områder, varierende fra prikformede til stjerneformede, ofte uregelmæssige pletter. På et fremskredent sygdomsstadium bliver bladene ofte krøllede og stærkt svækkede i væksten.

Smitteoverføring. Den eneste kendte overføringsmåde er podning.

Kontrolforanstaltninger. Formeringsmateriale bør kun tages fra sunde træer.

Konsulenten udtaler:

Manglende trivsel i plantekulturerne *kan* skyldes jordboende skadedyr

Aldrex 30 er SHELL's effektive middel til bekæmpelse af de jordboende skadedyr, der på larvestadiet æder planternes rødder og derved forringer afgrøden. Een behandling med Aldrex 30 er i almindelighed nok til bekæmpelsen af denne plage. Anerkendt af Statens Forsøgsvirksomhed i plantekultur til sprøjtning mod smælderlaver før såning med 10 kg pr. ha.

Få nærmere oplysninger — tal med Deres sædvanlige forhandler eller ring eller skriv til SHELL.

Vore konsulenter og vort omfattende brochuremateriale står frit til Deres rådighed. (Forlang brochure nr. 14).

Aldrin, Dieldrin, Endrin, Phosdrin, D-D og Nemagon er SHELL kemikalier.

SHELL ALDREX 30

Endnu et fremragende SHELL ***produkt***

A/S DANSK SHELL - SHELL-HUSET - Kampmannsg. 2, V **Tlf.: MI 5340**

Eneforhandler af SHELL kemikalier til forstplanteskoler og skovbrug: Dansk Skovkontor, v/skovrider C. F. Ingvorsen, postbox 1 - Næstved, telf. Nyland 110.

Vi er køber til

ALLE EFFEKTER I

DANSK TRÆ

DET FYENSKE TRÆLASTKOMPAGNI A/S

ODENSE TELEFON (09) 122222

Kævler og Snitgavn i Eg, Bøg, Ask og Gran

i alle dimensioner købes.

Hadsund Trævarefabrik

v/ Aage Kjeldsen

Telf. 57

A/S KORINTH SAVVÆRK

KORINTH - Telefon 9 & 159

er **Køber** til alt i:

Bøg
Eg
Ask
Birk
El
Elm
Ahorn
Poppel
Gran

-Kævler og Snitgavn

Ask — heksekost (Ash Witch's Broom)

Ask-heksekost blev første gang iagttaget i 1943 i et enkelt træ i Staten Louisiana i USA og er siden fundet i flere træer, men ikke uden for ovennævnte stat.

Symptomer. Karakteristisk for syge træer er fremkomsten af gullige blade, der kun opnår en størrelse svarende til 1/4-1/3 af normale blades. Angrebne træer er endvidere kendetegnet ved fremkomsten af talrige tenformede, trådede skud.

Syge blade bliver hængende på træet indtil sent efterår og lang tid efter normalt løvfald. Og mens stiklinger fra sunde træer meget let slår rod, mislykkes dette i reglen med stiklinger fra syge træer.

Sygdommen kan betragtes som letal, idet angrebne træer får mange døde partier eller eventuelt helt går ud.

Smitteoverføring. Ask-hestekost kan overføres ved podning, og hidtil er andre overføringsmetoder ikke påvist.

LITTERATUR

Ames, R. W.: Tests for elm phloem necrosis. Plant Dis. Rep. 36:7 (1952): 288-291.

Atanasoff, P.: Old and new virus diseases of trees and shrubs. Phytopath. Z. 8 (1935): 197-223.

Berbee, J. G.: Virus symptoms associated with birch die-back. Rev. appl. Myc. 36:12 (1957): 795-796.

Bretz, T. W.: Seed transmission of the elm mosaic virus. Phytopath. 40:1 (1950): 3-4.

Callahan, K. L.: Pollen transmission of elm mosaic virus. Phytopath. 47:1 (1957): 5.

Callahan, K. L.: Prunus host range of elm mosaic virus. Phytopath. 47:1 (1957): 5.

Goidanich, G.: Unusual incidence of diseases affecting economic plants in Northern Italy. F.A.O. Plant Protection Bull. 3:1 (1954): 4-7.

Hansbrough, J. R. and D. C. Stout: Viruslike symptoms accompanying birch die-back. Plant Dis. Rep. 31:9 (1947): 327.

HAWBOLDT, L. S. and A. J. SKOLKO: Investigation of yellow birch die-back in Nova Scotia 1947. Rev. appl. Myc. 28:5 (1949): 256.

JAMALAINEN, E. A.: Virustaudeista ja virustatien kaltaisista kasvitaudeista suomessa. Valtion Maaltalousk. Julkais. 158 (1957): 1-58.

LINDNER, R. C., H. C. KIRKPATRICK and T. E. WEEKS: A simple staining technique for detecting virus diseases in some woody plants. Science 112 (1950): 119-120.

MCLEAN, D. M.: Histo-pathologic changes in the phloem of American elm affected with the virus causing phloem necrosis. Phytopath. 34:9 (1944): 818-826.

MOORE, J. D. and E. H. VARNEY: Transmission of a virus from mosaic infected American elm to peach. Phytopath. 44:9 (1954): 498-499.

PERISIC, M.: Nova virusna na kanadskoj Topoli kod nas. Rev. appl. Myc.: 32:1 (1953): 44.

PLAKIDAS, A. G.: Witch's Broom, a graft-transmissible disease of Arizona ash (Fraxinus berlandieri). Phytopath. 39:6 (1949): 498-499.

Rep. of the minister of agriculture for Canada for the year ended march 31 (1956): 19-20.

Rep. of the minister of agriculture for Canada (1957): 23-24.

ROLAND, G.: Sur le virus des plantes identifiés en Belgique. Parasitica 14:4 (1958): 148-158.

SHIELDS, J. S.: Observations on phloem necrosis. Rev. appl. Myc. 35:2 (1956): 129-130.

SMITH, K. M.: A textbook of plant virus diseases. London, Sec. Edit. 1957.

SORAUER, P.: Handbuck der Pflanzenkrankheiten (Viruskrankheiten). Bd. II:1 (1954).

STOUT, D-: Viruslike symptoms associated with birch die-back. New York Forester 5:1 (1948): 9.

SWINGLE, R. U.: A phloem necrosis of elm. Phytopath. 28:10 (1938): 757-759.

SWINGLE, R. U.: Phloem necrosis: a virus disease of the American elm. Rev. appl. Myc. 22 (1943): 45.

SWINGLE, R. U. and T. W. BRETZ: Zonate cancer, a virus disease of American elm. Phytopath. 40:11 (1950): 1018-1022.

VARNEY, E. H. and J. D. MOORE: Mechanical transmission of a virus from mosaic-infected elm to herbaceous plants. Phytopath. 42:1 (1952): 22.

Verslagen en Medelingen, Jaarbook 1955: 129 (1956): 51.

OM HEDEPLANTAGERNES VURDERING OG BESKATNING

Af sekretær i Ligningsdirektoratet, forstkandidat P. KJØLLER

Da der synes at herske nogen uklarhed med hensyn til hedeplantagernes skattesvarelse og grundlaget herfor, skal der her på opfordring gives en kortfattet fremstilling af de aktuelle forhold omkring denne ejendomsgruppe, som i mange henseender indtager en særstilling blandt landets faste ejendomme.

For den, der i detailler ønsker at kende de nugældende regler for beskatning og vurdering, er det nødvendigt at være i besiddelse af finansministeriets bekendtgørelse af 9. juli 1958, eller som det retteligt hedder, »bekendtgørelse af lov om vurdering og beskatning til staten af faste ejendomme« (i det følgende blot benævnt »loven«), der er trådt i stedet for de forskellige tidligere love og bekendtgørelser. De nye regler for selve vurderingen er enslydende med reglerne i vurderingsloven af 23/6 1956, hvortil er knyttet ligningsdirektoratets cirkulære af 31/7 1956, som det er oplysende at have ved hånden (aftrykt i Dansk Skovforenings Tidsskrift, 1956, s. 469 ff).

I VURDERINGEN

Om denne, der skal foretages på grundlag af værdien i handel og vandel (jvf. lovens § 6), kan herefter bemærkes følgende:

a. Ejendomsværdien (tidligere ejendomsskyldværdien).

Ejendomsværdien for selve det bevoksede areal ansættes i overensstemmelse med praksis siden 9. alm. vurdering pr.

1. oktober 1945 med indstyring af særlige vurderingstabeller, således som de sidst foreligger offentliggjort i ligningsdirektoratets nævnte cirkulære af 31. juli 1956 om vurdering af skove og plantager ved 11. alm. vurdering.

Omfatter ejendommen foruden beplantning tillige tjenestesteder, ubevoksede arealer o.l., eller knytter der sig særlige indtægtskilder til den, må værdien heraf medregnes i den samlede ejendoms ansættelse.

b. Grundværdien.

Grundværdien for det bevoksede areal skal beregnes på grundlag af den såkaldte normalværdi (om undtagelse herfra jvf. senere), hvorved forstås den værdi, skoven ville have, når der gås ud fra

1) den foreliggende træartsfordeling under hensyn til muligheden for overgang til andre for lokaliteten egnede træarter,
2) at aldersklasseforholdet er regelmæssigt,
3) at jorden er forsynet med de til almindelig god skovdrift fornødne hegn, veje og grøfter og endelig,
4) at skoven er almindelig godt plejet og behandlet og har den træmasse, som de anførte forudsætninger betinger.

Grundværdien ansættes ved hver almindelig vurdering og gældende til den følgende almindelige vurdering til en af ligningsrådet fastsat procent af normalværdien. Ved 11. alm. vurdering pr. 1. september 1956 blev procenten ansat til 45. Ved den næste almindelige vurdering, der ifølge loven skal finde sted 1. september 1960, skal der altså af ligningsrådet tages stilling til, om denne sats skal ændres. Efter de tidligere gældende regler ansattes grundværdien til 60 procent af normalværdien.

For en yngre hedeplantage kan det imidlertid forekomme, at ejendomsværdien er lavere end normalværdien. I sådant tilfælde skal grundværdien beregnes som den gældende pro-

AGRIA UNIVERSAL TRAKTORER

2½ · 5 · 6 · 7 · 8 · 12 HK

— for sværere såvel som lettere forstarbejder.

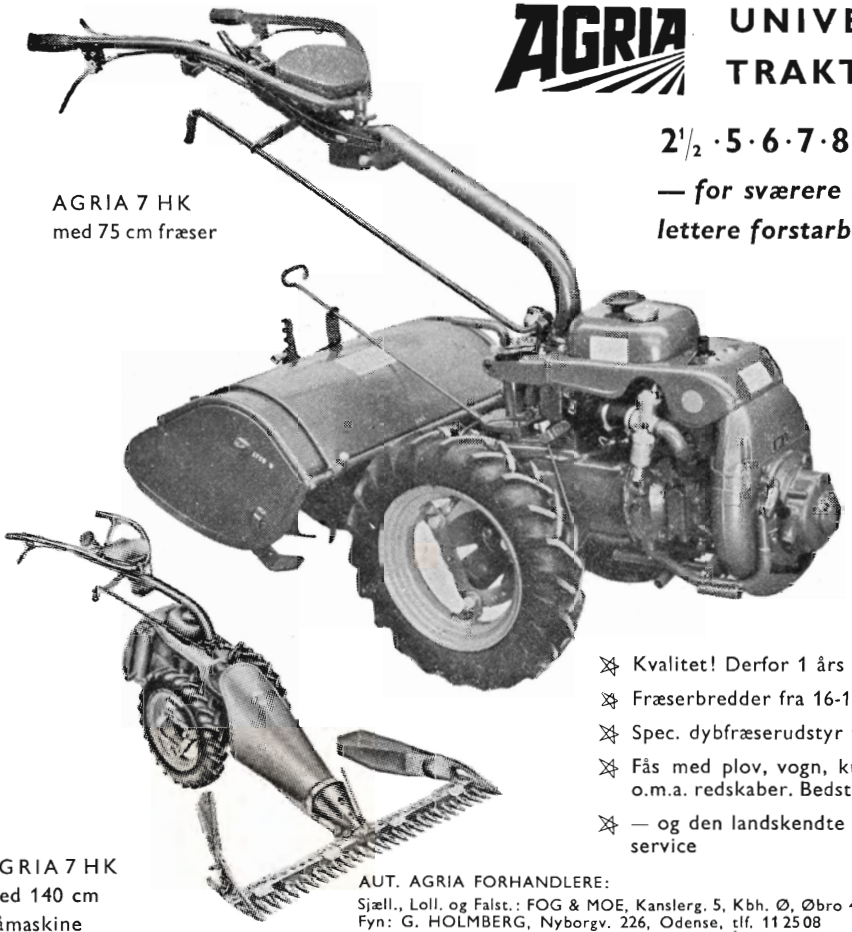

AGRIA 7 HK
med 75 cm fræser

AGRIA 7 HK
med 140 cm
slåmaskine

- Kvalitet! Derfor 1 års garanti
- Fræserbredder fra 16-110 cm
- Spec. dybfræserudstyr føres
- Fås med plov, vogn, kultivator, o.m.a. redskaber. Bedste kvalitet
- — og den landskendte Agria service

AUT. AGRIA FORHANDLERE:

Sjæll., Loll. og Falst.: FOG & MOE, Kanslerg. 5, Kbh. Ø, Øbro 4036
Fyn: G. HOLMBERG, Nyborgv. 226, Odense, tlf. 11 25 08
Jylland: M. HANSEN & SØN, Jægergårdsg. 29, Århus, tlf. 2 22 88
A/S HJØRRING JERN OG STAAL, Hjørring, tlf. 1500
G. JØRGENSEN, Hadsundvej 95, Aalborg, tlf. 2 68 53
TH. KNUDSEN A/S. Dalbygade 5, Kolding, tlf. 3800
H. ENEMARK, Ramsherred 16, Åbenrå tlf. 2 39 44

Import H. G. Enemark, Kanslergade 5, Ø, Øbro 8291

Skriv — klip ud — og læg kuponen i postkassen

Send mig gratis Deres illustrerede 8-siders kataloger & prislister over **AGRIA universaltraktor** ☐ 2½ HK, ☐ 5 HK, ☐ 6 HK, ☐ 7 HK, ☐ 8 HK, ☐ 12 HK, ☐ 5 HK **special motorslåmaskine.**
(sæt kryds ved den type, der interesserer mest)

Navn _____

Adr. _____

Til
AGRIA
IMPORTØREN

H. G. ENEMARK
Kanslergade 5
København Ø

Postbesørges ufrankeret (modtageren betaler portoen)

114

DSKF-1/6 60

Klip efter pilene til bladets kant

JUNCKERS SAVVÆRK

cent af ejendomsværdien, indtil plantagens værdi har nået, eller ved normal drift kunne have nået, normalværdien.

Hedeplantagernes grundværdi bliver altså, bortset fra denne undtagelse, nu ansat efter de samme retningslinier som de egentlige skove. Tidligere benyttede man to forskellige fremgangsmåder til udfindelse af grundværdien, dels en for skove, nemlig 60 procent af normalværdien, og dels en for hedeplantager, nemlig den nøgne (»rå«) jords værdi, ansat som for tilsvarende jord uden for den pågældende plantage. Denne værdi bliver det imidlertid stadig vanskeligere at finde frem til, da tilstandene i de ældste plantager mere og mere kommer til at ligne forholdene i de egentlige skove, samtidig med at der stadig bliver færre muligheder for sammenligning med tilsvarende arealer uden for plantagerne, efterhånden som opdyrkningen og beplantningen skrider frem. Det ville derfor i længden være både urigtigt og uholdbart at arbejde med to forskellige metoder.

Ved ansættelsen af grundværdien kan der indrømmes hedeplantager betydelige fradrag for forbedringer (jfr. følgende afsnit), der skyldes ejerens arbejde, udgifter til beplantning m.v.

Hører der til ejendommen tjenestejord, andre ubevoksede arealer, særlige indtægtskilder e.l., må man, for at få ejendommens samlede grundværdi, yderligere medtage værdien heraf.

c. Fradrag i grundværdien for forbedringer.

Ifølge lovens § 18, stk. 3, kan der ved vurderingen af skove og plantager med påhvilende fredskovspligt gives fradrag i grundværdien for forbedringer, der ikke er foretaget længere tilbage end 60 år før vurderingen (for andre ejendomme kun 30 år). Det principielle ved et sådant fradrag er, at den af ejeren investerede kapital, som har virket værdiforøgende på grunden, fradrages i den ansatte grundværdi, inden skatterne beregnes. Fradragets størrelse skulle i realiteten højst fastsættes til et beløb, der var lig med de ved en sådan foranstaltning afholdte udgifter, herunder værdien af ejers ar-

bejde, men disse er imidlertid for et overvældende antal plantager mere eller mindre ukendte størrelser, der kun vanskeligt lader sig efterforske, men i hvert fald er meget store. Man har derfor valgt at gå en omvej, idet man siger: Plantagens grundværdi med de tilførte forbedringer er 45 procent af plantagens normalværdi (evt. ejendomsværdi). Plantagens grundværdi uden forbedringer er lig med den nøgne jords værdi, oftest den rå hedejord. Forskellen mellem disse to værdier kan da tages som udtryk for den værdiforøgelse, tilkultiveringen har forårsaget. Et par eksempler vil vise, hvorledes reglen tænkes praktiseret:

Ved 11. alm. vurdering pr. 1/9 1956.

Der foreligger en plantage, der er under 60 år.

Dens ejendomsværdi er 50.000 kr. Normalværdien er endnu ikke nået.

Grundværdien med de tilførte forbedringer ansættes da som 45 % af 50.000 kr.	22.500 kr.
Den samme plantages nøgne (»rå«) jords værdi er pr. 1/9 1956	10.000 »
Fradraget for forbedringer er da	12.500 kr.

Dette beløb fradrages i grundværdien, inden grundskylden og grundstigningsskylden beregnes.

Ved 12. alm. vurdering pr. 1/9 1960.

Den samme plantage som ovenfor og stadig under 60 år.

Ejendomsværdien er nu f.eks. 70.000 kr. Normalværdien er stadig ikke nået. Den nøgne jords konjunkturstigningsprocent er f.eks. 40 %. Grundværdien er fastholdt til at udgøre 45 % af normalværdien (ejendomsværdien).

Man har da:

Grundværdien med tilførte forbedringer er 45 % af 70.000 kr.	31.500 kr.
Den nøgne jords værdi med 40 %'s konjunkturstigning i perioden 1956-60	14.000 »
Fradraget for forbedringer er da	17.500 kr.

Eksemplerne viser, at vi befinder os i en periode, hvor der er mulighed for en forøgelse af fradraget for forbedringer. Først når man ad åre – og inden for 60 år fra anlægget – når, eller ved normal drift kunne have nået normalværdien, vil forøgelse af fradraget for forbedringer som regel være udelukket. Efter at de 60 år er forløbet, vil der blive tale om en aftrapning nedad af fradraget, idet der ikke mere kan indrømmes fradrag for de udgifter ved skovopbygningen, der ligger længere tilbage end 60 år. Såfremt der ikke foreligger tilstrækkelige oplysninger om de relevante tidspunkter for og størrelsen af bekostningerne ved de fradragsberettigede foranstaltninger (kultivering, efterbedring og forrentning), vil aftrapningen i praksis kunne gennemføres med $^1/_{10}$ ved hver almindelig vurdering.

Såfremt plantagen er beplantet på forskellig tid, må de forskellige arealer med samme anlægsår egentlig behandles hver for sig i denne relation. Det må dog nok i praksis ske ved at regne med gennemsnitsaldre for rimelige områder. Hvis plantagen som helhed ved 11. alm. vurdering var over 60 år, men dog ikke ældre, end at der inden for de sidste 60 år er afholdt udgifter i forbindelse med opbygningen (f.eks. efterbedringer), må man ansætte et fradrag for forbedringer efter den udgift til skovopbygning, der skønsvis ligger inden for de 60 år.

II BESKATNINGEN

Beskatningen deles i grundbeskatningen, der omfatter grundskyld og grundstigningsskyld, og ejendomsskyld.

a. Grundskyld.

Af grundværdien efter fradrag for forbedringer svares som den ejendommen påhvilende grundskyld en afgift til staten på 6 promille årlig (tidligere for skovenes vedkommende 4,5 promille).

Den kommunale grundskyld såvel til sognene som til amterne udredes efter de hidtil gældende regler.

aa. Fritagelse for at svare grundskyld.

Grundskyld svares ikke (jvf. lovens § 49) til staten af de denne tilhørende ejendomme.

I § 50, stk. 3, siges, at hvor en skov som følge af brand, storm, svampeangreb e.l. har lidt skade på træbestanden, og dette har medført, at den på selve skoven faldende del af ejendomsværdien er væsentlig lavere end normalværdien, kan finansministeren fritage så stor en del af grundværdien, som forholdsmæssigt svarer til forskellen mellem normalværdien og den ovennævnte del af ejendomsværdien, for grundskyld til staten i et sådant tidsrum, at skovens normaltilstand kan være genoprettet.

Eksempel:

Lad os sige, at ejendomsværdien som følge af stormfald er gået ned fra 130.000 kr. til 80.000 kr. Normalværdien for skoven er 100.000 kr. Grundværdien følgelig 45.000 kr.

Fritaget for grundskyld er da:

$$\frac{45.000 \cdot 20.000}{100.000} = 9.000 \text{ kr.}$$

I § 50, stk. 4, hedder det: Er der inden denne lovs ikrafttræden i medfør af bestemmelserne i lov nr. 352 af 7. august 1922, § 8, stk. 3, meddelt fritagelse for grundskyld til staten af udtørrede ferskvandsarealer, opdyrkede hedearealer eller hedebeplantninger, kan finansministeren forlænge denne fritagelse inden for de i nævnte bestemmelser angivne tidsrum.

Ifølge vedkommende bestemmelse i lov nr. 352 af 7. august 1922 kunne finansministeren for hedeplantager indrømme fritagelse for grundskyld til staten for et tidsrum af indtil 40 år efter at beplantningen har taget sin begyndelse. Efter den nye lov kan man ikke fritages for at svare grundskyld af en hedeplantage, men en sådan efter den gamle lov bevilget fritagelse kan forlænges, således at fritagelsen i alt kan blive af en 40-årig varighed.

Med hensyn til fritagelse for at svare kommunal grundskyld (til sogne- og amtskommuner) gælder den regel, at bl.a. de stat og kommune tilhørende ejendomme, der ikke anvendes til landbrug eller skovbrug eller til udleje, er fritaget for grundskyld.

b. Grundstigningsskyld.

Denne afgift udredes til staten og udgør 4 procent årlig af den afgiftspligtige grundstigning.

Normalt vil man ikke vente, at der skal betales grundstigningsskyld af en plantage, men tilfælde kan forekomme, og derfor vil det være på sin plads at redegøre lidt for, hvad der forstås ved grundstigningsskyld.

Hovedformålet med denne afgift er, at den grundværdistigning, der ikke skyldes den enkelte ejers arbejde og kapitaludlæg til forbedring af jorden, men må siges at være samfundsskabt, i overvejende grad skal komme samfundet og ikke den tilfældige private grundbesidder til gode. Dette søger man at opnå ved, at grundværdistigningen gennem grundstigningsskylden forrentes til det offentlige, idet den forbliver hvilende på ejendommen som en slags uopsigelig prioritet. Vanskeligheden består imidlertid i at få fastsat det rigtige grundlag for udmålingen af værdistigningen, altså i at få de rigtige grundværdier med eventuelle fradrag for forbedringer frem. Her er det, at fejl vil kunne medføre, at ejendomme bliver behæftet med afgiftspligtig grundværdistigning, uden at betingelserne i øvrigt er tilstede herfor.

Vedrørende selve metodikken ved udfindelsen af grundværdistigningen kan bemærkes følgende:

Ved udmålingen af grundværdistigningen går man ud fra et grundbeløb, der er lig med grundværdien ÷ eventuelle fradrag for forbedringer på et nøjere fastsat tidspunkt (den såkaldte nulpunktsvurdering). Trækker man dette grundbeløb fra den til enhver tid sidst ansatte grundværdi ÷ eventuelle fradrag for grundforbedringer, får man grundværdistigningen. For at finde den afgiftspligtige del af denne

må man imidlertid først til grundbeløbet lægge det såkaldte »tillæg I« (konjunkturtillægget) beregnet af grundbeløbet og »tillæg II« (fejltillægget) beregnet af den gældende grundværdi og reducere den udfundne difference med halvdelen eller fjerdedelen, alt efter hvilken periode grundværdistigningen hidrører fra.

For at bibringe læserne den rette forståelse af denne særlige beskatningsform vil et tilbageblik over udviklingen være nødvendigt.

Grundstigningsskyld til staten indførtes ved lov nr. 202 af 20. maj 1933, der til nulpunkt tog 7. alm. vurdering i 1932. Denne lov afløstes af lov nr. 265 af 27. maj 1950 om grundstigningsskyld, der trådte i kraft 1. oktober 1950, og som til nulpunkt fik grundværdiansættelsen ved 10. alm. vurdering pr. 1. oktober 1950. Denne grundværdistigning, der var påført en ejendom i tiden mellem de to nulpunktvurderinger, er fikseret og benævnes *fikseret, ældre grundstigning.*

Beregningen af denne kan bedst illustreres ved et eksempel under f.eks. følgende betingelser:

En ejendoms grundbeløb ved 7. alm. vurdering i henhold til 1933-loven er 1000 kr. Grundværdien ved 10. alm. vurdering er 2500 kr. Konjunkturstigningsprocenten 62.

Man har da:

Grundværdi 1950 (10. alm. vurdering)		2.500 kr.
Grundbeløb 1932 (7. alm. vurdering) ..	1.000 kr.	
Tillæg I 62 % af 1000	620 »	
Tillæg II 10 % af 2500	250 »	1.870 »
	difference	630 kr.

Grundbeløbet + tillæggene er 630 kr. lavere end den aktuelle grundværdi. Den fikserede, ældre grundstigning er da lig $\frac{630}{2} = 315$ kr.

Den grundværdistigning, der er påført en ejendom efter loven af 27. maj 1950 i perioden fra 10. alm. vurdering pr.

I samarbejde med Arboretet bringer Novopan Træindustri A/S i denne annonce oplysninger om bøgeforædlingen.

Nr. 10

Nogle skovfolk vil måske blive betænkelige ved at se bøgeforædlingens klon V. 1272, som vises på disse to fotografier. Det er ikke ligefrem den type aksetræ, som vi hidtil har afbildet i denne serie.

V. 1272 er den såkaldte Ma'-bøg fra Ørbæklunde, hvis navn skal stamme fra, at bønderne spiste deres Ma' — vi er jo på Fyn — under dens brede krone.

Madbøgen er valgt på grund af sine umådelige dimensioner — over de højtopløbende rodudløb er omkredsen ca. 7 m. Man kunne godt tænke sig, at træet besad særlig evne for kraftig vækst, og det er en faktor, som vi ikke helt må glemme under den evige jagt efter aksetræer. Hovedaksen går dog først i stykker ved ca. 10 m's højde. Den forstligt set slette form behøver ikke at være udtryk for uheldige arvelige anlæg, da Madbøgen er et udkantstræ, som sandsynligvis er vokset op i gammel græsningsskov.

I modsætning til det almindelige forhold hos bøg lykkes selvbestøvning ret godt for V. 1272; den blomstrer som podning livligt og springer tidligt ud; disse to ting har muligvis forbindelse med dens høje alder. Den indgår i frøhaver og klondyrkningsforsøg.

NOVOPAN TRÆINDUSTRI A/S

PINDSTRUP

Kævler og snitgavn
bøg, ask og eg
købes af
A/S ØRESØ FABRIK
Svebølle . Telefon Viskinge 50

FORENINGEN
DANSKE STAVEFABRIKERS
FÆLLESKONTOR
AABOULEVARD 5 . KØBENHAVN V
TELEF.: CENTRAL 14875
TELEGRAM-ADR.: STAVKONTOR

SALLING PLANTESKOLE
JEBJERG . TELEFON 13
Sunde Planter
leveres til Skov, Have og Mark
*
Forlang Prisliste eller Tilbud

C. NORDLUNDES
BOGTRYKKERI
(OSWALD TERKELSEN)
SLOTSG. 3 - HILLERØD
TELEFON 175
Tryksager
til Skovdistrikter

BRUG **MORTALIN** ENDRINPRÆPARAT
Vore medarbejdere
giver Dem alle oplysninger.

MORTALIN
HASLEV . Tlf. *1066 (03 695)

ODENSE	Felsted	Kolding	Snejbjerg	Hadsten	Assentoft	Nykøbing M	Fjerritslev
*12 80 13	4 06 38	48 62	42	213	113	215	158
(09)	(046)	(0411)	(0711)	(06194111)	(0621)	(0701)	(08156811)

SKOVPLANTER – alle Arter –
– alle Arter – **HAVEPLANTER**
* *Vi sender Dem gerne Prisliste og Tilbud*
HULKÆRHUS PLANTESKOLE
TELEFON: ANS 25 **RØDKÆRSBRO STATION**
Planteskolen staar under Kontrol af Dansk Skovforenings Frøudvalg

1. oktober 1950 til 1. september 1958, kalder man *den reducerede grundstigning*. Denne beregnes således, idet forudsætningerne er følgende:

Grundbeløbet ved 10. alm. vurdering er lig den i det foregående ansatte grundværdi pr. 1. oktober 1950, altså 2.500 kr. Grundværdien ved 11. alm. vurdering er 5.000 kr. med et fradrag for forbedringer på 1.000 kr. Konjunkturstigningen i perioden 1950-56 er 30 procent.

Man har da:

Grundværdi 1956 (11. alm. vurdering)		5.000 kr.
Fradrag for forbedringer		1.000 »
Grundværdi efter fradrag for forbedringer		4.000 kr.
Grundbeløb 1950 (10. alm. vurdering) ..	2.500 kr.	
Tillæg I 30 % af 2500	750 »	
Tillæg II 10 % af 5000	500 »	3.750 »
	difference	250 kr.

¾ af disse 250 kr. = 188 kr. benævnes den reducerede grundstigning.

På ejendommen hviler der altså nu:

1) en fikseret, ældre grundstigning på		315 kr., og
2) en reduceret grundstigning på		188 »
	ialt	503 kr.

Dette beløb afrundes nedad til det nærmest med 100 delelige tal, altså i dette tilfælde til 500, og benævnes ejendommens *afgiftspligtige grundstigning*. Af denne betales årlig i afgift 4 procent.

Ifølge den nye lov er fra 1. september 1958 den reducerede grundstigning afløst af noget, der betegnes *den regulerede grundstigning*. Denne beregnes på grundlag af den bestående ansættelse pr. 1. september 1958 således:

Grundværdi 1958 (i dette tilfælde = grundv. 1956)		5.000 kr.
Grundbeløb 1950	2.500 kr.	
Fradrag for forbedringer 1958	1.000 »	
Grundbeløb + fradrag for forbedringer	3.500 kr.	
Tillæg I 30 % af 3500	1.050 »	
Tillæg II 10 % af 3500	350 »	4.900 »
	difference	100 kr.

Fra 1. april 1959 vil der altså på ejendommen hvile:

1) en fikseret, ældre grundstigning på 315 kr., og
2) en reguleret grundstigning på .... 100 »

ialt 415 kr.,

der afrundes nedad til 400 kr. Af dette beløb betales i årlig afgift 4 %.

Det nye er, at *tillæg II* ikke som tidligere beregnes som 10 procent af den aktuelle grundværdi (det er ikke mere noget fejltillæg), men derimod som 10 procent af den del af ejendommens grundbeløb, der udgør højst 1 kr. pr. m^2 vurderet areal. Dette er ensbetydende med, at der praktisk taget i alle tilfælde, hvor det drejer sig om skove og plantager, vil være tale om et tillæg på 10 procent af hele grundbeløbet. Endvidere bemærkes det, at grundbeløbstillæggene nu ikke blot beregnes af grundbeløbet, men også af ejendommens fradrag for forbedringer, og at forskellen mellem grundbeløbet + de to tillæg og den aktuelle grundværdi ikke bliver reduceret, før grundstigningsskylden beregnes heraf som 4 procent.

Hvis den regulerede grundstigning ved den nye lovs ikrafttræden er større end den reducerede grundstigning på samme tidspunkt, hvilket som regel vil være tilfældet, hvis ejendommen ikke har fradrag for forbedringer, skal det beløb (beregnet efter dagældende vurdering), hvormed den regulerede grundstigning overstiger den reducerede grundstigning, der ville være blevet beregnet i henhold til reglerne

i lov om grundstigningsskyld af 27. maj 1950, fremtidig ved hver beregning af den afgiftspligtige grundstigning (som et fast tillæg) fradrages i den regulerede grundstigning.

Foran under omtalen af ansættelsen af grundværdien er der redegjort for, hvorledes man kan finde frem til beløbet for fradrag for forbedringer. Efterhånden som dette bortfalder, skal det bortfaldne fradragsbeløb lægges til grundbeløbet. Bortfaldet fører altså ikke til forøget grundstigningsskyld.

bb. Fritagelse for at svare grundstigningsskyld.

I lovens § 67 hedder det: Fritagelse for grundstigningsskyld er foruden de fra vurdering til grundskyld undtagne ejendomme de ejendomme, der lovmæssigt eller bevillingsmæssigt er fritaget for grundskyld til staten. Hvis kun en del af ejendommen er fritaget for grundskyld, er samme del af ejendommen fritaget for grundstigningsskyld.

c. Ejendomsskyld.

Påligning af ny ejendomsskyld til staten skal fra og med året 1957 ikke mere finde sted. Den ejendomsskyld, som efter de tidligere regler påhvilede ejendommen for året 1956 (beregnet på grundlag af den nærmest forud for 11. alm. vurdering stedfundne vurdering), er fikseret som ejendomsskyld for den pågældende ejendom (jvf. lov nr. 30 af 15. februar 1957 om fiksering af ejendomsskyld til staten).

Med hensyn til den kommunale ejendomsskyld fikseres den ejendommen pålignede ejendomsskyld for skatteåret 1956/57, forsåvidt ejendommen er beliggende i en bykommune (København, Frederiksberg, købstæderne m.v.), mens ejendomsskyld stadig pålignes i sogne- og amtskommunerne (jvf. lov af 15. februar 1957 om ændring af lov om kommunale ejendomsskatter).

Ejendomsskyld til sognekommunerne pålignes på forskellen (den såkaldte *forskelsværdi*) mellem ejendomsværdien

og grundværdien (d.v.s. den fulde grundværdi uden fradrag for forbedringer).

I forskelsværdien gives et fast fradrag pr. ejendom. Dette er fra 1. april 1957 efter kommunalbestyrelsens bestemmelse mindst 14.000 kr. og højst 20.000 kr., med mindre der i kommunen er bymæssig bebyggelse med over 3000 indbyggere, i så fald kan fradraget efter kommunalbestyrelsens bestemmelse forhøjes til 35.000 kr.

Ejendomsskyld til amtskommunen pålignes på forskelsværdien med fradrag dels af den fulde grundværdi (ejendomsværdi ÷ dobbelt grundværdi) og dels af et fast fradrag pr. ejendom, der fastsættes af amtsrådet. Det faste fradrag udgør fra 1. januar 1957 mindst 15.000 kr. og højst 25.000 kr.

Desuden gives der (på begæring overfor vurderingsmyndighederne) hver ejendom det såkaldte lejlighedsfradrag (fradrag for hver beboelseslejlighed udover een), der for såvel sognekommunerne som amtskommunerne er 3000 kr.

cc. Fritagelse for at svare ejendomsskyld.

I lovens § 79, stk. 1, hedder det: Såfremt en ejendom i sin helhed eller samtlige de på ejendommen værende bygningers grund, gårdsplads og have er fritaget for grundskyld til staten i henhold til § 49 eller § 50 (jvf. det under afsnittet om grundskyld anførte), skal den fikserede ejendomsskyld til staten ikke erlægges, så længe fritagelsen for grundskyld består. I stk. 2 fortsættes således: Såfremt de på ejendommen værende bygningers grund, gårdsplads og have er delvis fritaget for grundskyld til staten i henhold til de nævnte to paragraffer, fritages kun for den del af den fikserede ejendomsskyld til staten, som svarer til den givne fritagelse for grund, gårdsplads og have.

§ 80, stk. 4, lyder: En ejendom, der i årene 1956 har været helt eller delvis fritaget for ejendomsskyld til staten i henhold til bestemmelserne i lov nr. 174 af 1. maj 1923 om beskatning af hedeplantager, er for den resterende del af den i henhold til vedkommende lovbestemmelse fastsatte fri-

A/S DANSK SKOVINDUSTRI

NÆSTVED

køber

FINERKÆVLER AF BØG

*

sælger

VEDEX KRYDSFINER

VEDEX MØBELPLADER

VEDEX GLATTE DØRE

*

TELEFON NÆSTVED 3400*

P. KRUSES PLANTESKOLE

MUNDELSTRUP

Telefon Tilst 7

*

Areal 100 Td. Land . Skovplanter af alle Arter

Lægen anbefaler Træfodtøj

Telefoner: 174 og 1181

Træskofabrikernes Salgskontor

Havnen — Køge

Er altid leveringsdygtig i de forskellige Faconer i Træfodtøjsbunde

Modtager gerne Tilbud paa al slags Træskotræ

Asger M. Jensens Planteskole

Holmstrup St. . Tlf. Bellinge 94 - 194

Bedste Indkøbssted for

Planteskoleartikler

Stort udvalg i Planter til Skov og Hegn

Forlang Tilbud!

Reserveret

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

Rødekro **Telefon 62933*** **Danmark**

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlsstation. Planteskolerne og salgskontoret står under kontrol af Dansk skovforenings Frøudvalg . Vi giver Dem gerne tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

Skovplanter

i bedste provenienser

prima kvaliteter

et righoldigt sortiment

store og små partier.

tagelsesperiode fritaget for så stort et beløb af den fikserede ejendomsskyld til staten, som svarer til det skattebeløb, der som følge af fritagelsen ikke skulle erlægges i 1956.

Ifølge lov nr. 174 af 1. maj 1923, stk. 1, er en hedeplantage, som ikke er en del af et ældre, samlet skovbrug, og som ikke er plantet som en nødvendig eller dog naturlig erstatning for afskovet, ældre træbestand og derhos hovedsagelig er anlagt på jord til en gennemsnitstakst af 3 eller derunder og en grundværdi, der ikke overstiger 200 kr. pr. ha, i et tidsrum af 60 år, regnet fra tilplantningens begyndelse, fritaget for ejendomsskyld til staten.

Samme fritagelse gælder for hedeplantager i de sønderjydske landsdele, anlagt på jord stående i klasse 8 og hvis grundværdi ikke overstiger 200 kr. pr. ha.

Eksempel:
Uden fritagelse betales af en ejendom
4,5 promille af 21.000 kr. = 945 kr. i ejendomsskyld
med fritagelse betales
4,5 promille af 11.000 kr. = 495 kr. i ejendomsskyld

difference 450 kr.

Fritagelsen efter lov nr. 179 af 1. maj 1923 bevirker, at der ifølge § 80, stk. 4, i loven indtil udløbet af den 60-årige periode skal erlægges 450 kr. mindre i ejendomsskyld om året til staten, end hvis nogen del af ejendommen ikke havde været fritaget.

Som tidligere nævnt fikseredes ejendomsskylden til bykommunerne i lighed med ejendomsskylden til staten, mens der for de øvrige kommuner ikke er sket en tilsvarende nyordning, og man har her fortsat ret til fritagelse for at svare ejendomsskyld af en hedeplantage, der opfylder betingelserne herfor, jvf. bestemmelserne i lov nr. 188 af 20. maj 1933 om kommunale ejendomsskatter, § 19, stk. 1, pkt. 3, der er analoge med ovenanførte bestemmelser i lov nr. 174 af 1. maj 1923.

PRAKTISKE PROBLEMER I PRIVATSKOVBRUGET

Af skovrider JØRN SIMONY

Tidsskriftets januarhefte fremtræder næsten som en hel håndbog i skovbrug. Der er stof til eftertanke for os yngre, der er så tilbøjelige til at tro, at vi er mere med på noderne end de ældre. Det er da velgørende at høre lidt om, hvad de ældre gjorde og mente i deres start.

Nu ville det jo være mindre spændende, hvis de ældre mødte op med en entydig brugsanvisning, men heldigvis opdager man, at de ældre er uenige, endda meget og tilmed i de allervigtigste spørgsmål: Hugststyrke, bøg contra rødgran, selvforyngelse o.s.v. Altså er der måske alligevel brug for vor dømmekraft og forhåbentlig sunde fornuft.

I deres artikler synes forstinspektør JAGD og skovrider BAVNGAARD at sigte imod en normalskovtilstand i fremtiden, Bregentved muligvis kun for egens vedkommende. Mærkeligt nok synes det sjældent, man møder den slags planer. Jeg prøvede at blade »VII nordiske skovkongres« igennem og fandt talrige bemærkninger om skæve aldersklassefordelinger, men intet om et forsøg på vedvarende at rette skævhederne op. Resultatet er, at man gemmer bevoksninger ud over deres modenhedsalder, hvilket hurtigt nedsætter produktionen, eller for at undgå *en økonomisk knibe som skovrider Bavngaard* »må falde over den slette selvforyngelsesstangskov«. Det kan dog her glæde en yngre rødgrantilhænger, at konstatere, at det som sædvanligt er denne træart, der skal redde situationen.

Mon ikke mange bøgedistrikter går denne tomgangsperiode i møde, som er nævnt fra Tåsinge? Skævheden stammer fra den bølge af selvforyngelser, der kom efter indfredningen

1805. Den næste bølge af bevoksninger kom fra 1860 til 1900, og det er dem vi i øjeblikket lever af.

Mon det ikke var på tide, man kom ud af denne manglende balance eller bølgebevægelse i dansk bøgeskovsdrift?

Skal det så være selvforyngelse eller priklekultur? Heldigvis har jeg ikke lovet at være tilhænger af enten det ene eller det andet. Hvorfor ikke både-og?

Skovrider Aa. Bavngaards kritik af selvforyngelser peger på det væsentlige, at de skal være billige. Vi får altid tallene for de vellykkede, men udgiften til dem, der aldrig kom, skal selvfølgelig også lægges til. Distriktstallene fra Tåsinge er vist tydelige nok, skovrider Bavngaard fik held til at nedsætte udgiften for priklekulturen.

Da jeg kom her til Oremandsgaard i sommeren 1956, der faldt sammen med et oldenår, måtte jeg vælge metode for første gang.

Forstassistent C. Flor, Ålholm, fortalte mig om en meget smuk selvforynget skov i Sønderjylland, der var startet ved, at en skovfoged efter et godt oldenår havde jaget en flok kvier frem og tilbage i skoven. Jeg omsatte ideen på den måde, at vi efter oldenfaldet, hver gang det var regnvejr »jagede« skovkusken ud at køre alle de ældre aldersklasser systematisk igennem med en gammeldags stiv vogn, læsset med så meget brænde 2 heste kunne trække.

I anledning af skovrider Bavngaards artikel gik jeg resultatet igennem. Skovkusken kørte i oktober til februar 1956/57 på 110 ha for 756,50 kr. Idag er der ialtfald 8 ha opvækst af fin kvalitet og med en passende tæthed. Det er ca. 90 kr./ha. Det har klaret mit bøgekulturbudget for 6 år til 1963. Suppleringsplantningen af nåletræ skal nok betale for sig selv.

Så spørges der altid om udrensningen, men en god priklekultur skal også udrenses og lidt ekstraudgift er der vel råd til. Jeg regner med en ret hurtig afvikling af skærmen, i en slags hugst fra toppen, da jeg gerne ser så mange overstandere som muligt overskrider de 40 cm top af plankekævlen, selv om professor Grøn i sin Driftsøkonomi (afsnit

1, side 84) skriver: »Dette omdriftskriterium kan ikke logisk begrundes. Det er rent følelsesmæssigt bestemt«. – Det er nu en rar følelse –.

Skovrider H. Dons' indvendinger mod de ekstra fordyrelser, der kan løbe på (D.S.T. 1956) er berettiget. Han nævner selv, at en ret hurtig afvikling af overstanderne nedskærer de fleste udgifter. Man kan afvikle de største overstandere før suppleringsplantningen, ældre Vorwuchs må forsvinde sammen med skovningen, og det samme gælder de lave vanris, som folkene må afhugge.

Den helt billige selvforyngelse kan kun laves i skov yngre end 100 år.

Næste gang, der er tilstrækkeligt oldenfald, kører vi med hestevognen igen, og denne gang bliver det billigere, for nu ved vi nøjere, under hvilke jordbundsforhold, der er en chance. Det bliver ca. 20 kr/ha, hvis halvdelen mislykkes. I løbet af en årrække bliver vel disse gunstigste bøgearealer opbrugt, og så er tiden måske inde til at prøve en billig Bavngaardkultur, hvis væsentligste force er en bedre mulighed for systematisk nåletræsindblanding.

Når ønskerne om kulturmåden for bøg på Oremandsgaard og Tåsinge er så forskellige, retfærdiggøres det ikke af forskel i jordbund og klima. Forholdene er af samme høje kvalitet begge steder. Det er derfor næppe tilladeligt at generalisere ud fra erfaringerne på Tåsinge. I det følgende skal jeg søge yderligere at støtte disse synspunkter.

Skovrider Bavngaard angriber kvaliteten og den langsomme start i selvforyngelser. Det første mener jeg, han ganske svagt har ret i, det sidste kan jeg ikke konstatere. Jeg har gået alle vore selvforyngelser og bøgekulturer igennem fra 1907 til i dag. Samtidig noterede jeg tallene fra planen 1947. Bevoksningerne fik karakter efter form efter en skala fra 1-6. Det gav følgende resultat:

15	selvforyngelser	gav 4.7	i gennemsnitsformkarakter
6	plantn. skovpl.	» 4.8	»
3	plant. af holl. bøg	» 5.0	»

Mod ukrudt

"ESSO WEED KILLER 35" DET MEST EFFEKTIVE..

Ukrudt i skovstrækninger og planteskoler bekæmpes mest økonomisk og effektivt med ESSO WEED KILLER 35, der bruges før og efter fremspiringen. Der anvendes 5-8 liter pr. 100 kvadratmeter, og almindelige sprøjtematerialer kan anvendes. ESSO WEED KILLER 35 er godkendt af Statens Ukrudtsforsøg.

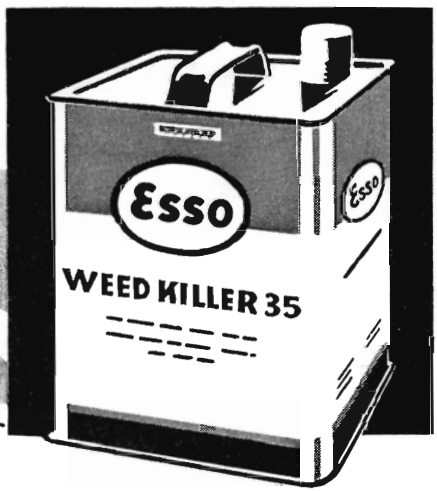

DANSK ESSO A/S

VI ER KØBERE TIL:

Kævler og snitgavn

I BØG — EG OG ASK

Hyllinge Træindustri A/s

Tlf. Hyllinge 64

I/S Grindsted Imprægneringsanstalt

er køber af nåletræ til master i alle størrelser
fra 6,7 m 14 cm top til 12,2 m 21 cm i top.
Kontant afregning

Grindsted tlf. 171

-Kold køber kœvler. . .

Vi er interesseret i
ethvert parti løvtræ
— uanset beliggenhed,
og vi betaler
altid den gældende dagspris.

A/S KOLDS SAVVÆRK

KERTEMINDE - Telf. 55-295 og 515 (09-3

HELLESTRUP PLANTESKOLE

(Ejer: Gosch Tændstikfabriker A/S).

SORØ . TELEF. FULBY 133

Specialplanteskole for Hybridasp

Interessant er en plantning af hveranden række hollændere og hveranden række lokale skovplantner. Den er nu 12 år. Jeg kan ikke se forskel hverken på form eller højde. Jeg ved godt, at man ikke regner hollandsk bøg for bedre end den danske.

Det er kun et lille materiale, men det gav mig dog et fingerpeg. Forskellen var ubetydelig. Derimod var det påfaldende, hvor alle misèrer skyldtes mangelfuld suppleringsplantning og dårlig pasning af randene. Kunsten er at kassere tilstrækkeligt uromantisk, formindske bevoksningsrandene og så endelig ikke glemme at holde øje med udviklingen.

Samtidig målte jeg højderne på de pågældende bevoksninger. De svinger omkring bonitet I ganske uafhængigt af, om det er selvforyngelse, plantede skovplanter eller hollandske bøge. Overstanderintensiteten har i alle 3 tilfælde været passende svag. Højdeforløbet fra planens tal, målt af forstkandikat K. Næss-Schmidt i 1947, til i dag 1960 har kunnet konstateres for 6 bevoksninger, 1 hollandsk + 5 selvforyngelser. De følger alle pænt bonitet I. Det passer godt med distriktets højdekurve fra samme plan. Den følger bonitet I til 40 år, for derefter at dale til lidt under bonitet II ved 120 års alderen. Om højdekurven vil dale således i fremtiden, er et åbent spørgsmål. Vi kan håbe, skovrider Bavngaard har ret i forældelsesteorien. Jeg synes også, det ser sandsynligt ud, at de nuværende ældre bevoksningers bonitet II skyldes delvis anvendelse af forsinket og dermed forældet opvækst. Der er typer af vidt forskelligt alderspræg.

Men grobund for en teori, om at al selvforyngelse vokser langsommere end en plantning, kan jeg ikke finde. Mit resultat stemmer da også ganske med professor C. M. Møllers konklusion af Sorøprøvefladerne (D.S.T. 1956, side 424-425).

Rødgran.

I 1957 fremkom skovrider J. Holm, Ålholm med et forsvar for rødgran på bedre jord (D.S.T. side 249). Dette er værd

at mindes nu, hvor rødgran igen må stå for skud. Alle yngre regner stadig rødgran som hovedtræart ved siden af bøg. Vi har ikke nogen bedre fyldekalk. Skal vi da blive ligeså skuffede som forstinspektør Th. Jagd? Jeg tror det ikke. Vi har trods alt oplevet stormfaldet i 1956, så vi ved, hvad der kan ske. Vi drømmer ikke om at omdanne vore bøgeskove til rødgranplantager, måske snarere ved hjælp af rødgran at have råd til at bevare bøgeskoven.

Jeg har allerede nævnt fejlen ved forlænget omdrift i forbindelse med den evige skæve aldersklassefordeling, der tit ender i råd og stormfald. Hvorfor taber næsten alle i Monte Carlo? Fordi det er vanskeligt at beslutte sig til at standse, så længe det går godt.

Rødgran har altid fået uriasposterne, og det vil den også vedblivende få. Eg er måske nokså tolerant, men den har de fleste ikke lyst til at dyrke i så udstrakt grad, ialtfald ikke i renbestand fra fødslen.

Hvad viser da de praktiske erfaringer her på Oremandsgårds bedre jord?

Jeg gennemgik alle rødgranbevoksninger ældre end 20 år, ialt 42 bevoksninger, for at få et indtryk af sundhedstilstanden. Heri er også medregnet bevoksninger afviklet fra stormfaldet i 1956 til i dag. Ved hjælp af planer fra 1913 og 1947 undersøgtes, om plantningerne var første eller anden generation på ager, efter rødgran eller efter løvtræ på gammel skovjord. Bevoksninger med stormfald eller Trameteshul blev betegnet med et ÷, de ubeskadigede med et +. Det gav følgende resultat:

1. generation på ager		2. generation efter rgr. på ager			på gl. skovjord efter rgr.		på gl. skovjord efter løvtræ		
+ 3	÷ 0	+ 1	÷ 2	26 år 40 »	+ 8	÷ 0	+ 24	÷ 4	37 år 40 » 41 » 53 »

2. generation efter rødgran på ager er tilsyneladende for grov kost. Den eneste decideret umodne beskadigede be-

NUFFIELD
UNIVERSAL

Til skovbrug Nuffield 4..!

Den bedste slider De kan få. Klarer det hårdeste arbejde - i al slags vejr

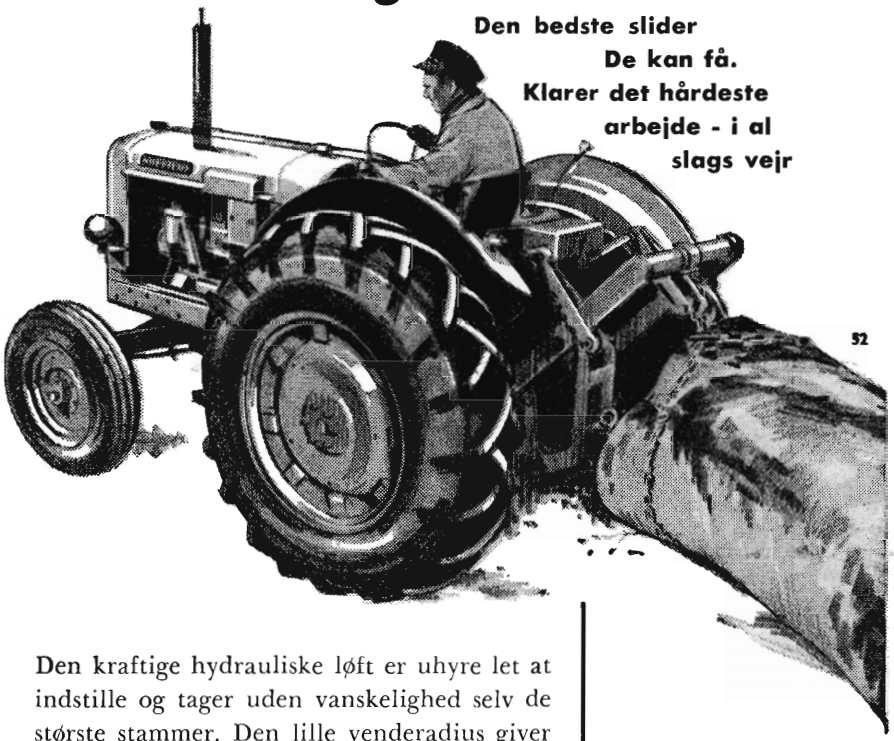

Den kraftige hydrauliske løft er uhyre let at indstille og tager uden vanskelighed selv de største stammer. Den lille venderadius giver en enestående manøvredygtighed og hurtig og nem kørsel mellem stammerne. Den overdimensionerede kobling på 28 cm kræver ingen indvendig justering eller smøring. De 50 huller for ophængning af redskaber foran på bagakslen under traktoren giver utallige muligheder for anbringelse af spil, kraner og andre specialredskaber til skovbrug. 56 HK (SAE) i dieselmotor.

NUFFIELD – nu med differentialespærring og forbedret hydraulisk vægtoverførsel – der i forening praktisk talt forhindrer hjulslip.

Alle NUFFIELD traktorer har:

Enestående hydraulisk løft med to aftapningshuller for fjerncylindre og to uafhængige reguleringshåndtag ★ Hydraulisk tryk 140 atm. - pumperne yder 22 liter pr. min. ★ Løftearmene kan fastlåses i øverste stilling til aflastning af det hydrauliske system under transport ★ 12 v batteri - let start også i frostvejr ★ Robust, forstærket fortøj.

DANSK OVERSØISK MOTOR INDUSTRI A/S
GLOSTRUP

DOMI

Køber kontant

Bøgekævler,
Finér- og Plankekævler I og II
Egekævler og
Askekævler
samt alle øvrige Løvtræsorter

JØRGEN JØRGENSEN A/S
Raadhuspladsen 3 . Aarhus . Telf. 28835

Gulvtræ og Snitgavn af bøg købes

C. C. HANSEN A/S
FJEDERKLEMMEFABRIK
Ringstedvej 20, Roskilde, tlf. 299

Eg - Bøg Ask - Gran og Elletræ

købes af

Borup Savværk og Trævarefabrik
F. Nielsen, Borup St.
Telf. Borup 30

FARSTRUP SAVVÆRK & STOLEFABRIK A/S
Grundl. 1910
FARSTRUP ST.
Telefon Veflinge 28-48-128

Er køber til kævler i eg og bøg

John Rolskov's Planteskole
Sdr. Vissing Telf. 53

Vi anbefaler os med alle Arter Skovplanter i gode Provenienser

Skovplantekulturerne staar under Provenienskontrol af Dansk Skovforenings Frøudvalg

FROST A/S
Planteskoler, Skovfrøhandel egne Klængeanstalter
BØRKOP . Telef. 48 og 112

Specialiteter:
Skovplanter
og Skovfrø

Prisliste sendes franko på forlangende

Vi er Købere til

Asketræ

i Kævler samt Snitgavn, ret og rundt, frit for Knaster og Overgroninger, ikke under 16 cm. Top og i Længder 800 - 900 - 1200 og 1400 m/m
Betaling kontant.

Trævarefabrikken **»Skovhastrup«**
HVALSØ — Telf. Hvalsø 33

voksning findes også i denne gruppe, de andre er ældre end 36 år. 2. generation rødgran på den tilplantede Kisserupgård på Ledreborg udviser samme triste billede som denne 26 årige bevoksning her. Bevoksningerne bør dog ikke afvikles endnu, men bliver nok ikke mere end ca. 35 år.

Hvis man på gammel agerjord eller efter rødgran laver en blandingskultur, skulle det nok kunne lade sig gøre alligevel at anvende rødgran som fyldekalk med økonomisk fordel, især hvis man er parat til at standse spillet i tide.

Som et eksempel på dette, at standse spillet i tide, kan jeg nævne afd. 40. Det var en 40 årig ganske køn rødgranbevoksning plantet i 1919 efter bøg. Desværre havde den et mindre Trameteshul, som stormen udvidede i 1956 til ca. 10 % af det samlede areal, der er 0,40 ha. Jeg nænnede ikke at hugge bevoksningen, og i 3 vintre i træk var vi inde at tage nye vindfæller der. Hvis det skulle fortsætte, ville vi aldrig få noget bedre end tømmer. Med blødende hjerte opgav jeg den i sommer, og det fortrød jeg ikke, da resultatet langt oversteg mine dristigste forventninger. Nedenfor er opgjort, hvad arealet faktisk indbragte i effekter og penge:

Skrælletræ	25.45 m³	3013.25 kr
Imprægneringsmaster	26.81 »	3347.25 »
afk. tømmer	14.42 »	1266.85 »
papirtræ	56½ rm	5494.00 »
kassetræ	27 »	1014.50 »
bånd	3 m³	210.00 »
hegnspæle	8 rm	148.00 »
brænde	7 »	129.50 »
Ialt	151 m³	14623.35 kr brutto på vej,

på skovbund 92 kr./m³ (eller 85 kr./m³ hvis papirtræ var solgt som tømmer). Distriktets gennemsnit i min tid de sidste 3 år har været 77 kr./m³. Med hul og det hele stod der altså 377m³/ha, hvilket er betydeligt bedre end bonitet I (distriktets bonitet regnes til 1.5 sikkert på grund af for lang omdrift). Jeg kan ikke opfatte dette resultat som nogen katastrofe!

Til slut vil jeg takke de ældre, der som skovrider Holm og skovrider Bavngaard gang på gang vover sig ud af busken med tit yderliggående standpunkter uden skelen til den kritik, de udsætter sig for. Intet er så tankevækkende som en sund diskussion. Det skulle jo nødigt gå så galt, som Albert Engstrøm for spøg skrev i 1915: »Dä ä slut mä all fosterlandskärlek nuförtiden. Inte ens di olika socknarna slåss sinsemellan mer«.

PLANTEBESKYTTELSE
VH
SKADEDYRSBEKÆMPELSE

SYGDOMS- OG KEMIKALIELISTE

SKADEDYR:

Oldenborre, Smelder, Stankelben	Hexaterr (20% 666).
Knoporme	Liro-Aldrin (2,5%), Paration (35%).
Bladlus, Ørentviste	Paration (35%), Midol 556.
Spindemider	Erysit (80% Difenson).
Hylobius o. a. biller	Liro-DDT 55%.
Dyregnav	Arbinol-A.

SVAMPESYGDOMME:

Poplens Barkbrand, Fyrrens Sprækkesvamp, Rosenstråleplet, Thujaens Skivesvamp, Birkerust, Bøgens Kimbladsskimmel, Kartoffelskimmel, Bladpletsyge, Skurv o. l.	Kobberkalk Ultra (90% Kobberoxyklorid).
Meldug	TOP Netzsvovl (95% Svovl).
Rodbrand	Abavit-Neu, Formalin.
Lærkens Nålefaldssvamp	Lirotan (65% Zineb).
Gråskimmel	T.M.T.D. 80 (80 % Tiram), Midol-Tiuram emulsion (40% Tiram).

Opslagshåndbog i Plantebeskyttelse sendes på forlangende!

A/S VILHELM HANSEN & CO.
MICHAELSEN & HEINEMANN A/S
HEJREVEJ 43 . KØBENHAVN NV . ÆGIR 4343

FORSTKOMBINATIONER

til montering på STIHL motor BLK

Plantehuls-bor

Jordbor

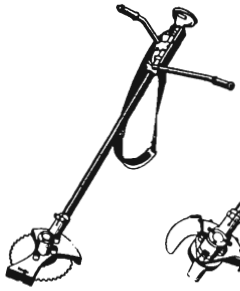

Kratrydder »MÅR«

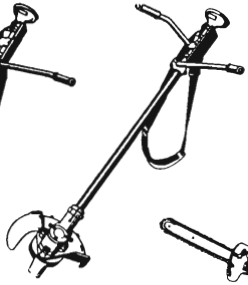

Krat- og græsrydder »DAKS«

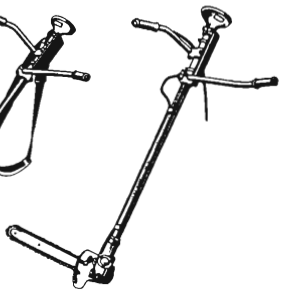

Gennemhugningsaggregat med kæde »BÆVER«

Påbygningsaggregaterne der bl.a. gør STIHL motorsav BLK til den foretrukne kædesav indenfor Dansk Skovbrug.

Endvidere kan til samme motor leveres kulturrenseren »MULDVARP« og PUMPE.

VI ER TIL TJENESTE MED TILBUD OG DEMONSTRATION UDEN FORBINDENDE

Eneforhandler

A/S F. L. Bie *Valdemarsgade 14 . København V . Telefon Central 6518*

Datterselskab **F. L. BIE**, Jydsk Handelsaktieselskab, Frendensgade 41, Århus, Telefon 2 48 88

JAGTVOGN

DKW Jeep - Geländewagen

Indkøbt i oktober 1959 til jagtvæsen, indregistreret med påhængsvogn 275 kg nyttelast.

Firehjulstræk, terræn- & landevejsgear, 1/2 omsætnings-afgift betalt.

Køretøjet har kun kørt 3.000 km og sælges grundet ejerens død for ca. 60 % af anskaffelsesprisen.

Om demonstration aftal venligst med

Helge Greve

Fennevangen 17, Gentofte

Tlf. dag, Gentofte 3150

Tlf. aften, Gentofte 6995

KRONIK

Bekæmpelse af fyrrevikleren *(Tortrix buoliana)*

Bekæmpelse af angreb af *fyrrevikleren* har hidtil næppe været mulig. Den fra gammel tid kendte indsamling af angrebne skud er uoverkommelig og for lidt effektiv, og kemisk bekæmpelse har været lidet vellykket. For dyrkningen af visse arter fyr, således Pinus contorta og banksiana, men også for P. silvestris kan en bekæmpelse imidlertid have betydelig interesse, idet man derved kan undgå de velkendte bugter på de nedre dele af stammerne. Det kan derfor være berettiget at referere resultaterne af nyere tyske forsøg, nemlig en beretning af U. SCHINDLER: Zur chemischen Bekämpfung des Kiefernknospenwicklers (*Evetria buoliana* SCHIFF.), 14. Verhandlungsbericht der Deutschen Gesellschaft für angewandte Entomologie 1957, s. 115-122, udk. 1958).

Forsøgene har omfattet bekæmpelse dels af sværmende imagines (juni), dels af larver i overvintring (oktober) og dels af larver, der netop forlod overvintringsknoppen (ca. 1. april).

Bekæmpelse af *imagines,* der tillige har en vis virkning på de nyklækkede larver, viste sig mulig, men kun ved stærk overdosering af insecticiderne i forhold til normalt. Ved anvendelse af 3 til 6 kg aktivt insecticid pr. ha opnåedes en afgørende forbedring. Der benyttedes en blanding af DDT og lindan i forholdet 5 til 1 og enten tågesprøjtning el. alm. sprøjtning med en total væskemængde på henholdsvis 64 og 800 liter pr. ha. Ønskeligheden af lindan i væsken skyldes, at man søger at dræbe de æglæggende viklere hurtigt. På grund af den store insecticidmængde bliver denne bekæmpelse meget dyr, giften alene vil med nuværende danske priser koste ca. 70-140 kr. pr. ha.

Bekæmpelse af *overvintrende larver* med Metasystox og Dipterex gav ikke tilfredsstillende resultater, men forsøgene videreføres.

Bekæmpelse af *larverne om foråret* gav langt det bedste resultat. De små larver, der har overvintret, forlader tidligt på foråret den knop, de har opholdt sig i, for at søge et nyt indboringssted; i en kort tid vandrer de derfor på knopperne. Disse larver er overordentlig følsomme for DDT, og da DDT har god bestandighed og vedhæftning, kan man et stykke tid forinden sprøjte træerne dermed. Behandlingen udførtes i slutningen af marts (Nordtyskland 1957), og der anvendtes til sprøjtning og tågesprøjtning henholdsvis 600 liter indeholdende 0.5% aktivt DDT og 60 liter indeholdende 5% aktivt DDT pr. ha. Giftprisen pr. ha ligger altså her på ca. 70 kr. (Man kan nok regne med, at man kan opnå en beskyttelse af topskuddet alene ved anvendelse af

rygsprøjte med en væsentlig mindre væskeangivelse end 600 liter). Effektiviteten af bekæmpelsen var 100% i de tyske forsøg, og i tilsvarende amerikanske forsøg var forinden ligeledes opnået 100% effektivitet.

Med disse resultater for øje forekommer det iøvrigt sandsynligt, at tilsvarende resultater kunne opnås om foråret overfor *egeviklerlarver*, der også vandrer et lille stykke på kvistene inden indboring i knop. En afhandling af F. STAUDER: Auftreten und Bekämpfung des Eichenwicklers (*Tortrix viridana* L.) im Saargebiet (Ann. Univer. Saraviensis 5(4):328-331) synes at bekræfte dette; til bekæmpelsen anvendtes DDT i dieselolieaerosol. Derimod oplyser foreløbige beretninger fra *Niedersächsische Forstliche Versuchsanstalt* (Göttingen), at 2 kg DDT pr. ha udsprøjtet fra flyvemaskine inden egeviklerlarvernes klækning kun medførte 50% dødelighed. Forholdet er altså for egeviklerens vedkommende endnu uafklaret.

B. Beier Petersen.

Glamsbjerg Trævarefabrik & Savværk A/S

Telf. 31-150

*

køber bøgetræ og asketræ
såvel i kævler som i rm

E. Graven's Planteskole
Hansted pr. Horsens
Tlf. Hansted 46

Skov-, Læ- og Hækplanter samt Planter til Vildtremiser

Skovplantekulturerne står under Proveniens-kontrol af Dansk Skovforenings Frøudvalg

Skov-, hæk- og læplanter

Nærmere tilbud om pris og proveniens på forlangende.

J. BONDEs PLANTESKOLE
Telefon 107 Jelling

Thorvald Pedersen Odense A/S

Telefon (09) 12 32 88

Kævler i alle træsorter købes

DET DANSKE GØDNINGS-KOMPAGNI A/S

KØBENHAVN–AALBORG
ESBJERG–SØNDERBORG

STRUER–ÅRHUS–VEJLE
ODENSE–NYKØBING F

Pakhuse i de fleste havnebyer

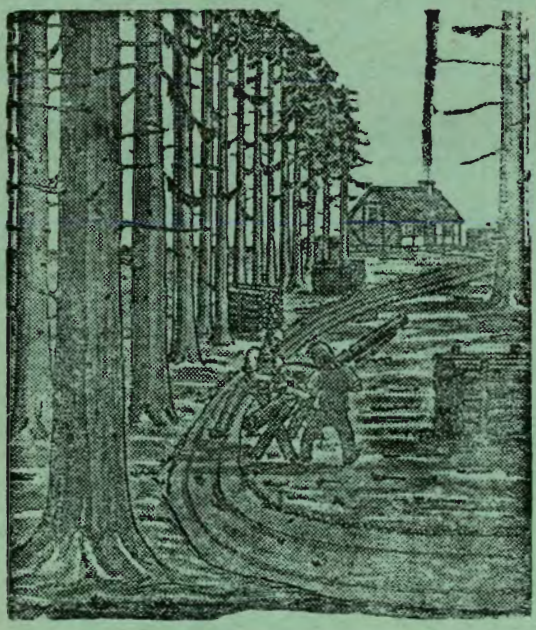

Skovværktøj i over 25 år

Skovværktøj

Tråd og trådfletning

Forlang katalog

Specialværktøj efter opgave

Indhent tilbud

J. AUGSBURG
(Oluf C. Hansen's eftf.)
BROGADE 5 . KØGE
Telefon 160

AEROLIT
DANSK SIKKERHEDSSPRÆNGSTOF